

B3. Handhavingsmiddelen

Handhaving kan op verschillende manieren plaatsvinden. Afhankelijk van het onderwerp en rechtsgebied zijn meerdere middelen in te zetten. Hieronder een overzicht van de meest ingezette handhavingsmiddelen op volgorde van zwaarte.

Inzet van bemiddeling bij handhaving

Door duidelijke communicatie naar de burger worden handhavingzaken vaak in eerste instantie opgelost. Bij een constatering van een overtreding tracht handhaving eerst mondeling in contact te treden met de overtreeders. Door uitleg van regelgeving ontstaat in veel gevallen begrip waardoor potentiële handhavingzaken vroegtijdig tot een einde worden gebracht - zonder dat hier een bestuursrechtelijke procedure voor wordt opgestart. Actieve communicatie over handhavingstrajecten kan potentiële overtreeders doen besluiten hun overtreding te beëindigen. De waardering voor persoonlijke betrokkenheid en aandacht is groot, en het nemen van preventieve maatregelen blijkt effectief bij het voorkomen of beperken van conflicten.

Buurtbemiddeling

Indien er sprake is van een conflict kan de gemeente de conflicterende partijen adviseren voor een buurtbemiddelingstraject. Buurtbemiddeling is laagdrempelig, vertrouwelijk en kosteloos voor de bewoners, en kan vaak voorkomen dat kleine ergernissen uitgroeien tot grote conflicten die door formele handhaving moeten worden opgelost. Buurtbemiddeling wordt ingezet door handhaving als aanvullend instrument om conflicten tussen burens op te lossen, en wel om een belangrijke reden: conflicten tussen burens vergen vaak aanzienlijke tijd en middelen van handhavers, wat ten koste kan gaan van hun vermogen om effectief te surveilleren en op te treden tegen andere overtredingen. Wanneer handhaving wordt gevraagd om op te treden tegen burens vanwege (vermeende) overtredingen, kan het voorkomen dat de kern van het probleem eigenlijk een persoonlijk conflict is tussen de betrokken partijen. In dergelijke gevallen kan de inzet van buurtbemiddeling door handhaving de oplossing bieden.

Bestuurlijke strafbeschikking

De bestuurlijke strafbeschikking is een instrument om de bestrijding van veel voorkomende en overlast gevende overtredingen in de openbare ruimte aan te pakken, zoals wildplassers of inwoners die vuil op straat achterlaten. De gemeente kan zijn rol ten volle spelen, terwijl tegelijkertijd één helder en eenduidig systeem - het strafrechtelijke - voorhanden is waarbinnen de zwaardere kwesties door het Openbaar Ministerie kunnen worden opgepakt. Dit betekent dat bij de keuze voor de strafbeschikking voor de handhaving van overlast primair de gemeente verantwoordelijk is, maar dat dit - anders dan bij de bestuurlijke boete - altijd in onderlinge taakverdeling met de politie in de strafrechtelijke kolom gebeurt.

Last onder dwangsom

Een last onder dwangsom kan worden toegepast ter (gehele of gedeeltelijke) ongedaan making of beëindiging van een overtreding, ter voorkoming van herhaling van een overtreding of tot het wegnemen of beperken van de gevolgen van een overtreding. De inzet van deze herstelsanctie komt in de meeste gevallen pas aan de orde als een overtreding al heeft plaatsgevonden. De verantwoordelijkheid om de overtreding te beëindigen ligt bij de overtreder. De hoogte van de dwangsom is afhankelijk van de aard van de overtreding en staat in (redelijke) verhouding tot de zwaarte van het geschonden belang en tot de beoogde werking van de dwangsom (art. 5:32b Awb).

Indien wordt besloten om een last onder dwangsom op te leggen, wordt dit via een schriftelijke handhavingsbeschikking aan de overtreder bekendgemaakt. De overtreder leest in de beschikking welk wettelijk voorschrift wordt overtreden en binnen welk termijn die overtreding ongedaan moet worden gemaakt voordat de dwangsom verbeurt. Indien na afloop van de termijn de overtreding voortduurt, wordt de dwangsom verbeurt en dient de gemeente in beginsel tot inning van de dwangsom over te gaan. Dit doet de gemeente door het sturen van een invorderingsbeschikking aan de overtreder. Hierin wordt vermeld welk bedrag is verschuldigd, dat de gemeente tot invordering zal overgaan en hoe het bedrag aan de gemeente overgemaakt kan worden.

In sommige gevallen kan de gemeente ook een preventieve dwangsom opleggen. Dit is een dwangsom die de gemeente oplegt als er nog géén overtreding heeft plaatsgevonden, maar als er een grote kans is dat de overtreding op zeer korte termijn zal plaatsvinden.

Last onder bestuursdwang

Bij het toepassen van een last onder bestuursdwang maakt de gemeente – op kosten van de overtreder – een einde aan de overtreding. Hiervoor kan de gemeente verschillende maatregelen nemen, zoals het herstellen van de overtreding naar de oude situatie, illegale zaken verwijderen en/of eventueel opslaan of het stil leggen van werkzaamheden. Ook kunnen voorzieningen worden getroffen om verdere nadelige gevolgen van de overtreding te voorkomen.

Intrekken van de verleende vergunning of ontheffing

De gemeente kan een eerder verleende vergunning of ontheffing intrekken als bestuurlijke sanctie op onrechtmatig gedrag van de houder. Intrekking is slechts mogelijk op basis van de wettelijke gronden waarvoor de gemeente bevoegd gezag is. Het intrekken van een vergunning of ontheffing is niet altijd gericht op herstel in een legale situatie, maar heeft een straffend karakter. Om de overtreding daadwerkelijk te laten beëindigen, combineert de gemeente dit instrument vaak met de toepassing van een last onder bestuursdwang. Deze zware sanctie past de gemeente toe indien sprake is van opzettelijke en herhaaldelijke overtredingen. De situatie waarin de gemeente van deze intrekkingbevoegdheid gebruik maakt, wordt per individueel geval beoordeeld.

Bestuurlijke boete overlast in de openbare ruimte (BBOOR)

De gemeente Landsmeer heeft de BBOOR (nog) niet als een instrument ingevoerd. De mogelijkheid om de BBOOR toe te passen wordt in 2024 onderzocht. De bestuurlijke boete is een bestuursrechtelijk sanctioneringsmiddel dat – in tegenstelling tot de andere bestraffende sancties – zonder tussenkomst van het Openbaar Ministerie of een rechter kan worden opgelegd. De gemeente int de boete ook zelf. De gemeente is bij het opleggen van een bestuurlijke boete volledig verantwoordelijk voor het proces van oplegging tot inning. Dit betekent dat er relatief veel administratieve lasten gemoeid zijn met het opleggen van een bestuurlijke boete (opstellen rapportage, opstellen en toezenden beschikking, bezwaar en beroep, inning en eventueel inschakelen incasso bij nalaten van betaling).

